

ÎNCHEIERE

01 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Caragacean Ion, reprezentat de avocații Marco Dumitru și Malairău Aurel,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată Caragacean Ion împotriva Mariei Caragacean, intervenient accesoriu Duguța Nicolai cu privire la declararea nulității absolute a contractului de donație și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Caragacean Ion și menținută hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 01 aprilie 2015, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 08 decembrie 2014, Caragacean Ion, reprezentat de avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Caragacean, intervenient accesoriu Duguța Nicolae cu privire la declararea nulității absolute a contractului de donație.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că este invalid de gradul I, fiul lui Caragacean Vasile și Caragacean Maria și locuiește împreună cu familia sa (soția - Caragacean Elena, invalid de gradul II și fiii Sergiu și Vitalie), în casa părintească din str. Sovietscaia (actualmente 31 August 1989) 7, satul Varnița, raionul Anenii Noi.

Menționează că la data de 20 martie 2001, tatăl său Caragacean Vasile a decedat, iar la 06 august 2003 și 14 decembrie 2004, de către Notarul Parascovia Palii au fost eliberate certificatele de moștenitor legal, în temeiul cărora dânsul și mama sa, Caragacean Maria, au devenit proprietari a câte $\frac{1}{2}$ din patrimoniul ce a aparținut defunctului, sau a câte $\frac{1}{4}$ din întreg patrimoniul părinților.

Indică reclamantul că după decesul tatălui relațiile cu mama sa, Caragacean Maria, s-au înrăutățit considerabil, ultima având în permanență un comportament agresiv și violent față de el, în pofida bolii de care suferă din copilărie.

În legătură cu circumstanțele create și din motive de sănătate a fost nevoit să plece peste hotarele țării, în Italia, unde a fost supus la trei intervenții chirurgicale la inimă.

În decursul acestei perioade de timp, Caragacean Maria în mod dolosiv și cu rea-credință a tănuit existența actelor de moștenitor legal eliberate de Notarul Privat Palii Parascovia, iar la 18 februarie 2005 a primind certificatul de moștenitor asupra întregului patrimoniu ce a aparținut defunctului Caragacean Vasile.

Drept urmare, afirmă că dânsul a fost nevoit să apeleze la instanța de judecată pentru anularea actelor juridice, prin care a fost înlăturat de la moștenire, iar prin hotărârea Judecătoriei Bender din 19 februarie 2013 actele în cauză au fost declarate nule.

Ulterior, la data de 16 decembrie 2009, Caragacean Maria, în calitate de donator și Duguța Nicolai, în calitate de donatar, au încheiat contractul de donație, autentificat de către Notarul Privat Parascovia Palii, obiect al căruia îl constituie 3/4 cote-părți din casa de locuit și din lotul de teren pentru construcție locativă din str. 31 August 1989, 7, satul Varnița, r-ul Anenii Noi.

Consideră că contractul de donație încheiat între Caragacean Maria și Duguța Nicolae este lovit de nulitate absolută, întrucât a fost încheiat în mod dolosiv și contrar bunelor moravuri.

În context, cu referire la prevederile art. 217 Cod civil, care reglementează nulitatea absolută a actului juridic, susține că Caragacean Maria a încheiat contractul de donație cu rea-credință și cu scopul de a-l lipsi de bunurile ce i se cuvin potrivit normelor legale or, scopul meschin al pârâtei este demonstrat și prin nenumăratele piedici și interdicții ilegale puse în folosirea și locuirea în casa părintească, cu atât mai mult că pârâta cunoștea despre faptul că de către Caragacean Vasile în timpul vieții a fost inițiată procedura de perfectare a documentelor pentru a-i dona cota sa-parte din proprietatea comună în devălmășie, însă nu a fost finalizată din motiv că a decedat.

Susține că întrucât este unicul moștenitor legal, iar întocmirea unui testament prin care cele $\frac{3}{4}$, de care dispune pârâta, ar fi transmise unei terțe persoane oricum i-ar acorda dreptul la $\frac{1}{2}$ cotă-parte din cota respectivă în baza art. 1505 Cod civil, care prevede rezerva succesorală.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. art. 217, 220, 1505 Cod civil.

Solicită, declararea nulității absolute a contractului de donație din 16 decembrie 2009 încheiat între Caragacean Maria și Duguța Nicolai în privința a $\frac{3}{4}$ cote-părți din lotul de pământ pentru construcție locativă în mărime de 0,1435 ha cu numărul cadastral 0502310058 situat pe str. 31 August 1989, 7 satul Varnița raionul Anenii noi, și $\frac{3}{4}$ cote-părți din casa de locuit amplasată pe acest lot cu suprafața de 163 m.p. constituită din 4 odăi, cu suprafața locativă de 71,6 m.p., construcție accesorie cu suprafața de 38,6 m.p., garaj cu suprafața de 33,7 m.p., construcție accesorie cu suprafața de 22,0 m.p., construcție subterană cu suprafața de 13,6 m.p., cu dependente: trei praguri, seră, poartă și două garduri și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 01 aprilie 2015 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016 a fost respins apelul declarat de Caragacean Ion și menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei și prevederile art. 1500 alin. (1) Cod civil, care reglementează moștenitorii cu drept de cotă egală în cazul succesiunii legale și art. 1500 Cod civil, care prevede rezerva succesorală, a menționat că pentru recunoașterea calității de moștenitor rezervatar,

persoana trebuie să aibă calitatea de moștenitor de clasa întâi și să fie inaptă de muncă la data deschiderii succesiunii. Cota din rezerva succesorală constituie $\frac{1}{2}$ din cota-parte ce s-ar fi cuvenit fiecărui succesor în caz de succesiune legală.

În context, instanța de apel a reținut legitimația fără termen nr. 159962 din 27 iulie 1995, prin care se atestă că Caragacean Ion este invalid de gradul I din copilărie și certificatului de moștenitor legal nr. 13244 din 14 decembrie 2004, prin care Caragacean Ion a devenit proprietar asupra $\frac{1}{2}$ cota-parte, din bunurile succesoriale care constau din $\frac{1}{4}$ cota-parte, după decesul lui Caragacean Vasile și a conchis că întrucât Caragacean Ion dispune în baza certificatului de moștenitor legal nr. 13244 din 14 decembrie 2004, de $\frac{1}{2}$ cotă-parte, care i se cuvine, din averea tatălui său decedat, iar la momentul înaintării acțiunii mama sa, Caragacean Maria era în viață, art. 1505 Cod civil, nu poate fi apreciat ca o normă care ar atesta primirea moștenirii legale în timpul vieții, cum ar fi în cazul Mariei Caragacean.

Sub acest aspect instanța de apel a conchis că faptul donării de către Caragacean Maria a averii ce-i aparține cu drept de proprietate ($\frac{3}{4}$ cote-părți din lotul de teren și casa de locuit din str. 31 August 1989, 7 s. Varnița raionul Anenii Noi), fiului său Duguța Nicolaei nu poate fi privit ca o încălcare a legislației în vigoare sau ca o prejudiciere a lui Caragacean Ion or, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, acesta este dreptul de dispoziție al intimatei.

Totodată instanța a remarcat că prin încheierea contractului de donație din 16 decembrie 2009, Caragacean Ion nu a fost lipsit de locul de trai, or, acesta dispune de $\frac{1}{2}$ cota-parte din bunul imobil din litigiu conform legii, iar certificatul din 28 ianuarie 1992 nr. 3299 prezentat la materialele dosarului, nu confirmă că părintele său, Caragacean Vasile în timpul vieții a intentat procedura de testare a averii, care i-a aparținut fiului său Caragacean Ion.

Concomitent cu referire la prevederile art. art. 195, 216 alin. (1) și (2), 220 alin. (1) și (2) Cod civil, care reglementează noțiunea actului juridic, actele juridice nule și anulabile, nulitatea actului juridic ce contravine legii, ordinii publice sau bunelor moravuri, instanța de apel a apreciat corecte concluziile primei instanțe, prin care au fost considerate neîntemeiate pretențiile cu privire la anularea contractului de donație și care a stabilit cert imposibilitatea de a declara nulitatea absolută a acestui act în condițiile expuse.

La 27 septembrie 2016, Caragacean Ion, reprezentat de avocatul Marco Dumitru a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a invocat că prima instanță a aplicat eronat normele de drept material și nu a invocat nici un motiv din care ar rezulta netemeinicia acțiunii, iar instanța de apel fără a-și motiva decizia adoptată a indicat doar la faptul că hotărârea primei instanțe este legală iar apelul neîntemeiat.

Consideră că concluziile instanțelor ierarhic inferioare contravin prevederilor art. 217, 220 și 1505 Cod civil, fapt ce determină casarea hotărârii primei instanțe și deciziei instanței de apel pentru încălcarea regulilor de apreciere a probelor.

La data de 10 noiembrie 2016, Caragacean Ion, reprezentat de avocatul Malairău Aurel, a depus recurs suplimentat împotriva deciziei instanței de apel, înaintând cerințe și invocând motive similare celor indicate în recursul inițial.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum denotă din actele cauzei, copia deciziei instanței de apel din 29 iunie 2016 a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, inclusiv recurentului Caragacean Ion la data de 28 iulie 2016, fapt ce se confirmă prin scrisoarea nr. 7425 (f.d. 124), însă careva acte ce ar confirma și recepționarea acestora de către destinatari, materialele cauzei nu conțin.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 27 septembrie 2016 împotriva deciziei instanței de apel din 29 iunie 2016 în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Caragacean Ion, reprezentat de avocații Marco Dumitru și Malairău Aurel este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Caragacean Ion, reprezentat de avocații Marco Dumitru și Malairău Aurel nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în

recursul declarat de către Caragacean Ion, reprezentat de avocații Marco Dumitru și Malairău Aurel asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Caragacean Ion, reprezentat de avocații Marco Dumitru și Malairău Aurel ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Caragacean Ion, reprezentat de avocații Marco Dumitru și Malairău Aurel se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva